ЗБІРНИК
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ»

Київ – 25 травня 2026

DOI: 10.5281/zenodo.20750329
УДК 304.4:364(082)
С 69

Соціальна політика: виклики часу : матеріали ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (25 травня 2026 року). Київ: УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026. 269 с.

Збірник тез доповідей учасників ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ» об'єднує результати досліджень учених, фахівців і практиків з різних галузей соціогуманітарного знання, що розкривають багатовимірні аспекти формування та реалізації соціальної політики в умовах сучасних суспільних трансформацій. Матеріали згруповано за тематичними секціями, що охоплюють широкий спектр проблем: теоретико-методологічні засади соціальної політики та соціального забезпечення; розвиток системи соціального захисту й соціальних послуг; соціальна робота з вразливими категоріями населення; соціальні стандарти та механізми їх упровадження; стійкість і згуртованість територіальних громад; соціальна безпека в умовах воєнних і повоєнних викликів; цифрова трансформація соціальної сфери; інклюзія, рівність та запобігання дискримінації; роль освіти у підготовці фахівців соціальної галузі; міждисциплінарні студії суспільного розвитку та людського добробуту.

Збірник стане в пригоді науковцям, викладачам, здобувачам освіти, фахівцям соціальної сфери, працівникам органів державної влади та місцевого самоврядування, представникам громадських організацій, а також усім, хто цікавиться проблематикою соціального розвитку в сучасному світі.

Редакційна колегія

Ренате ВАЙНОЛА**,** докторка педагогічних наук, професорка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; ***Алла ЯРОШЕНКО –*** докторка філософських наук, професорка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, Заслужений працівник освіти України; ***Оксана МІХЕЄВА –*** кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; ***Тетяна ГОЛУБЕНКО*** кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики УДУ імені Михайла Драгоманова; ***Андрій ГРИНЬКІВ*** кандидат філософських наук, доцент кафедри соціальної роботи Факультету спеціальної освіти та соціальної політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету спеціальної освіти та соціальної політики
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
(протокол №8 від 17.06.2026 року)

Матеріали опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

© Автори матеріалів, 2026
© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2026

Павла Тичини. 2024. URL: https://fspo.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/10/Клімчук-В.Р..pdf

6. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року : Указ Президента України від 12 берез. 2021 р. № 94/2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/94/2021

7. Наша місія. *Національна організація скаутів України.* URL: https://ukrscout.org/our-mission

DOI: 10.5281/zenodo.20748327

МАРУДА Ольга
викладачка
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КВАЛІФІКОВАНОГО СУПРОВОДУ ДОРОСЛИХ ОСІБ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ В УКРАЇНІ

Актуальність проблеми зумовлена необхідністю розвитку сучасної системи соціальної роботи та корекційно-педагогічної допомоги дорослим особам з інтелектуальними порушеннями в умовах реформування соціальної політики України. Одним із ключових завдань є забезпечення кваліфікованого супроводу, спрямованого на розвиток самостійності, соціальної інтеграції та підвищення якості життя таких осіб [1].

Дослідження свідчать, що формування особистості, розвиток самовизначення, самостійності та інтеграція у життя громади є провідною метою корекційно-педагогічної допомоги дорослим особам з інтелектуальними порушеннями. У процесі надання допомоги важливим є врахування всіх сфер життєдіяльності людини: підтримки повсякденного ритму життя, організації праці та дозвілля, розвитку комунікації, соціальних контактів, здатності до самостійного прийняття рішень та адаптації до життя у громаді [3,4].

У процесі планування роботи з дорослою особою з інтелектуальними порушеннями важливо враховувати різні напрями розвитку та підтримки. У соматичній сфері значна увага приділяється сенсорній стимуляції та формуванню позитивного сприйняття себе й навколишнього середовища. У соціальній сфері важливими є розвиток навичок спілкування, здатності до взаємодії у групі, уміння надавати допомогу іншим та підтримувати соціальні контакти. У сфері практичного життя здійснюється навчання навичкам самообслуговування, організації побуту, прийому їжі, догляду за собою та орієнтації у повсякденному житті. Важливе значення має розвиток моторної сфери через вправи на вдосконалення дрібної та загальної моторики, а також розвиток когнітивних функцій, зокрема уваги, пам'яті, мовлення та здатності до орієнтування у соціальному середовищі.

Окремим напрямом є формування навичок денної зайнятості та трудової діяльності. Такі види діяльності сприяють розвитку емоційно-вольової сфери, концентрації уваги, здатності виконувати завдання послідовно та доводити їх до завершення. Участь у творчих або виробничих майстернях дозволяє особам з інтелектуальними порушеннями не лише опановувати нові навички, а й підвищувати рівень соціальної активності та самостійності.

Важливим напрямом є організація індивідуального плану підтримки та супроводу, який дозволяє враховувати сильні сторони особи, її інтереси, потреби та реальні можливості. Такий підхід забезпечує визначення конкретних цілей, моніторинг результатів та коригування змісту допомоги відповідно до змін у житті людини з інтелектуальними порушеннями [2].

Аналіз сучасних підходів до забезпечення кваліфікованого супроводу дозволив визначити їх основні напрями. Особистісно-центрований підхід передбачає орієнтацію на індивідуальні потреби, життєвий досвід та активне залучення людини до планування підтримки. Ресурсно-орієнтований підхід зосереджується на розвитку сильних сторін особистості, підтримці ініціативності

та самостійності. Системний підхід ґрунтується на міждисциплінарній взаємодії педагогів, психологів, соціальних працівників та інших фахівців.

Важливого значення набуває підхід соціальної інтеграції, спрямований на включення людини у життя громади, подолання соціальної ізоляції та розвиток соціальних контактів. Підхід підтриманого самовизначення передбачає розвиток здатності особи приймати рішення та реалізовувати право вибору щодо власного життя. Діяльнісний підхід орієнтований на формування практичних навичок через побутову, трудову та соціальну діяльність.

Особливе значення має підхід безперервного супроводу, який передбачає підтримку людини не лише в дитячому, а й у дорослому віці. Водночас партнерський підхід забезпечує взаємодію з людиною як із рівноправним учасником процесу підтримки, а сімейно-орієнтований підхід враховує потреби та ресурси родини.

Таким чином, сучасна система корекційно-педагогічної допомоги дорослим особам з інтелектуальними порушеннями повинна ґрунтуватися на поєднанні індивідуального підходу, підтримки розвитку практичних і соціальних навичок, використання сучасних методів реабілітації та забезпечення соціальної інтеграції. Реалізація таких підходів сприятиме підвищенню рівня самостійності осіб з інтелектуальними порушеннями, їх активній участі у житті громади та покращенню якості життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю : ратифікована Законом України від 16.12.2009 № 1767-VI.

2. Маруда О. Індивідуальний план підтримки для дорослих з інтелектуальними

порушеннями. Національна академія педагогічних наук україни, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. Науково-методичний

99

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ

збірник №26. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 2025. С. 110-124.

3. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіка: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський. Кам'янець-Подільський національний університет ім. І. Огієнка. 2010. 264 с.

4. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка : підручник. Київ. Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2009. 224 с.

DOI: 10.5281/zenodo.20748329

МИРОНЮК Тетяна
заступниця директора з навчальної роботи
Державного навчального закладу
«Монастирищенський професійний ліцей»
м. Монастирище, Україна

ЗАКЛАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЯК ПРОСТІР СОЦІАЛЬНОГО СТАНОВЛЕННЯ МОЛОДІ

Сучасний розвиток українського суспільства супроводжується значними соціальними, економічними та культурними трансформаціями, які впливають на процес становлення молодого покоління. Особливої актуальності це питання набуває в умовах воєнного стану, коли молодь стикається з новими викликами, пов'язаними зі зміною соціального середовища, професійним самовизначенням, адаптацією до суспільних змін та необхідністю активної громадянської участі. У цьому контексті заклади професійної освіти виступають не лише осередками професійної підготовки, а й важливим соціальним простором, у якому формується особистість майбутнього громадянина та фахівця.

Соціальне становлення молоді є складним і багатогранним процесом, що охоплює засвоєння соціальних норм і цінностей, формування громадянської позиції, професійної ідентичності, моральної культури та навичок конструктивної взаємодії в суспільстві. Заклади професійної освіти створюють умови для гармонійного розвитку особистості, поєднуючи освітню, виховну, культурну та